

Pedagoginės

Aktualijos

Piličiausko

Akimis

Nr. 38

Materialinės vertybės yra būtinos racionaliam asmeninių, šeimos, bendruomenės... poreikių tenkinimui, o perteklinės – skirtos dalijimuisi su kitais, t.y duodančiojo LAIMEI ir gaunančiojo džiaugsmui...

Laikas, sugaištas šiam įsisąmoninimui ir jo praktiniam įgyvendinimui yra ne tik atvirkščiai proporcingas dovanojančiojo asmens IQ, bet ekonominės krizės metais kai kuriems „lėtai mąstantiems“ (pavyzdžiui, multimilijonieriams) pavojingai provokuoja poreikį... savižudybei.

2009 m. balandžio 1 d.

PAPA-38

Penkioliktai Vyriausybei – penkioliktą ministeriją? – tai kreipimasis į Tave, gerb. Kolega, kviečiantis įvertinti dvi skirtingas publikacijas, kurios patalpintos tame pačiame *Dialogo* (2009 m. kovo 13 d.) numeryje, ir kuriose visiškai prieštaringai vertinamas tas pats objektas – švietimo reformos vyksmas ir jos rezultatai. Kitais žodžiais, vienam autoriui pasėkmės išpūdingos, kitam – katastrofiškos. Dėl šių kontraversišκών požiūrių galima būtų nesijaudinti, - nieko nuostabaus, jeigu demokratinės valstybės piliečiai turi savitą požiūrį į tą patį analizuojamą klausimą... Deja, šį kartą skirtingos pozicijos atskleidžia didžiulį blogį, kurio štai jau 20 metų negalime įveikti... Atsakymų paieška nejučia nukelia į Redaktoriaus sveikinimą gražiausios Pavasario šventės proga ir linkėjimą dvasiškai atgimti, prisikelti, atsinaujinti.

Aktualijų skyrelyje talpinama antroji publikacija iš ciklo Tėvai – ugdymo partneriai, arba „Kur du stos, visados...“ Joje tęsiama klausimų, gvildentų PAPA-37, analizė: koks galėtų būti mokytojų požiūris į tėvus – ugdymo partnerius ir kokios pagalbos iš pastarųjų jie privalėtų tikėtis? Kokiomis nuostatomis turėtų vadovautis abu partneriai - mokytojai ir tėvai, siekdami optimizuoti ugdymo procesą? Ar galimos ugdymo partnerių altruistinės tarpusavio nuostatos? – Atsakymai priveda prie baigiamosios išvados: Vaiko „sužmognimo procese“ nekovokime dėl lyderio pozicijų, bet ieškokime bičiuliškos Tėvų ir Mokytojų partnerystės.

Rubrikoje „*Praktikumai*“ L.Navickienė dovanoja 1.5.3. temą (iš žinomos knygos „Grožio ir Gėrio link“) Motinos reikšmė ir svarba. Gebėjimas atleisti. Norėtume tikėti, kad ši medžiaga sudomins klasės auklėtoją, kuri/s išnaudos balandžio mėnesio laiko limitą savirošai – deramai pasirengti mokinių Motinų pagerbimui jų artėjančios šventės proga. Linkime sėkmės ieškant galimybių ir priemonių, įrodančių mūsų meilę JOMS – mūsų MOTINOMS.

Pamokantis atsitikimas gal ir nėra autentiškas, gal sunku jį pagrįsti istoriniais dokumentais, tačiau pamąstymui medžiagos suteikia. O gal jis galėtų tapti sektinu pavyzdžiu bent tiems Kolegoms, kurie nėra abejingi savos asmenybės savikūrai...

Lietuva, kaip žinia, negali pasigirti didžiuliais gamtos turtais – dujomis, akmenimis, anglies ištekliais ar naftos telkiniais... O neturtinga valstybė nedomina nei pasaulio galiūnų, nei tokių pat vargšų kaimynų... Tačiau yra viena išeitis – galimybė, kuri priverstų suklusti net ir didžiūnus. Tai – tautos talentai, stebinantys visą pasaulį. Tiesa, tam būtinas tėvų – ypač motinų!- *aukojimas*, trunkąs bent keletą mėnesių. – Koks? Kada? Kokiu būdu? – Atsakymą žr.: Sveikutis.

Kiekvienas žmogus nori palikti šioje žemėje pėdsakus. Džiugu, kai mokytojo auklėtiniai skina laurus konkursuose, olimpiadose, varžybose, puikiai laiko dalyko valstybinius ir mokyklinius egzaminus... Juolab džiugu, jeigu kiekvienoje pamokoje jie brandina savyje ŽMOGAUS kontūrus... Tačiau, matyt, ne mažiau turėtume džiaugtis tomis mokytojo pastangomis, kai jis siekia puoselėti savo mikrorajono ar savivaldybės visų gyventojų dvasinę, kelti jų estetinę savivoką, tobulinti jų žmogiškuosius santykius... Apie tokį bandymą pasakoja viena sumanymo autorių – Lolita Navickienė projekto-pilietinės akcijos „Tūkstantmečio ženklų takas“ pristatyme.

PENKIOLIKTAI VYRIAUSYBEI – PENKIOLIKTĄ MINISTERIJĄ?

Gerb. Skaitytojau, Mielas Kolega,

suprantu Tamstos, perskaičiusio šią antraštę, nuostabą ir todėl be didesnių užuolankų bandysiu iš karto paaiškinti jos esmę. (Beje, atkreipiu dėmesį į pavadinimo gale esantį klaustuką, bet ne šauktuką: pastarasis reikštų *būtinybę*, kai tuo tarpu pirmasis rodo tik *raginimą* susimąstyti...) Taigi, kodėl šmėsčioja mintis apie naujos – ir kokios – ministerijos steigimą? – Akivaizdu, ne todėl, kad 15-tai Vyriausybei pritiktų ir 15-os ministerijų limitas. Priežastis kur kas rimtesnė.

Jeigu retrospektyviai pažvelgtume į nušuoliavusį Švietimo ir mokslo ministerijos 100-dienį, į jos ambicingus ketinimus¹, tai nesunkiai pastebėtume ir, matyt, pagrįstai susidarytume įspūdį, kad:

- pagrindinė šios institucijos veiklos kryptis kol kas buvo aukštojo mokslo reforma;
- svarbiausios šį kaitos procesą inspiruojančios personalijos – Ministras G. Steponavičius ir Viceministrė N. Putinaitė;
- bendrojo lavinimo reforma (po keleto Ministro įsakymų²) lyg ir išsisėmė (jau įgyvendinti svarbiausi ketinimai?);
- keturi ministerijos sekretoriai (L. Domarkienė, D. Numgaudis, A. Puodžiukas, G. Viliūnas) galbūt atostogauja Kanarų salose...

Toks susidaro įspūdis, kurį glaustai pakomentuosiu.

Manychiau, daugelis sutiks, kad aukštojo mokslo reforma – seniai „prinokęs“ socialinis pūlinys, todėl norėčiau galvoti, jog kiekvienas blaiviau mąstantis asmuo turėtų sveikinti tiek Ministro, tiek ir Viceministrės pilietinį aktyvumą, principingumą, ištikimybę priešrinkiminių deklaracijų nuostatoms. Taigi, šiuose baruose (pabrėžiu: sprendžiant pagal ministerijos „šimtadienio“ veiklos tendencijas) priekaištų neturėtų būti. Suprantama, diskutuotinų klausimų esama, bet tai – natūralus dalykas. Tačiau svarbiausia – procesas vyksta: suinteresuotos pusės (profesūra, profsąjungos, studentai ir kt.) dėsto alternatyvias idėjas, siekia dialogo...

Visiškai kitokia situacija *bendrojo* ugdymo baruose: po pavykusių pradinių startų (žr. 2 išnašą) jau kuris laikas galime stebėti štilį, atsipalaidavimą, ramybę. (Oi, kaip norėtusi galvoti, kad ši tyla – taktinis jėgų kaupimas lemiamam švietimo reformos mūšiui...) Suprantama, žvelgiant iš žmogiškumo pozicijų, dabartinę atsipalaidavimo situaciją, matyt, galėtume suprasti ir bandyti paaiškinti dviem žodžiais – *žmogiškieji ištekliai*:

- Ministras tiesiog jau fiziškai nepajėgus vienu metu skirti tiek pat laiko ir jėgų švietimui, kiek to „sunaudoja“ aukštasis mokslas;
- „atostogaujantys sekretoriai“, tegu ne visi vienoda dalimi daugelį metų kūrę visiškai kitokią – autoritarinę, t.y. direktyvinę, bet ne demokratinę švietimo modelį³, taip pat negali „rekonstruoti savo kūdikio“ (šiandien, beje, tapusio jau 20-mečiu jaunuoliu) pagal

¹ Žr.: Tėvai – ugdymo partneriai, strategai, mokyklos advokatai, arba „Reforma ateina iš apačios“ // Aktualija. PAPA-35.

² Žr.: Tai, ko siekiame, jau turime,... // Aktualija. PAPA-36.

³ Žr.: Dešimtas fiasko? arba Patarimai sūnui, panorusiam tapti švietimo ministru // Aktualija. PAPA-34

radikaliai kitokius Penkioliktosios Vyriausybės ketinimus. Sutikime, kad tai – taip pat normali žmogiška pozicija...

Būtent taip suprantant esamą situaciją, nejučia, gerb. Kolega, prisimeni netolimus laikus, kai buvo dvi skirtingos autonominės institucijos: sutrumpinus jų pavadinimus,- Aukštojo mokslo ir Švietimo ministerijos, atsakingos – viena už studijų, o kita – už bendrojo ugdymo kokybę. Tokia tad šios publikacijos antraštės esmė ir ją generavusios priežastys. Kitais žodžiais, jeigu šiandien turėtume dar vieną – 15-tą ministeriją, tikėtina,- bendrojo ugdymo laukuose būtų pats *karščiausias pavasarinis darbymetis*.

Antra vertus, nuoširdžiai tikiu, kad įpusėjus šių metų vasarai (o gal ir anksčiau?) bendrojo ugdymo reforma pajudės iš dabartinio „mirties taško“ ir įgaus deramą pagreitį. – Kuo grindžiamas toks manasis tikėjimas? – Ogi tuo, kad liepos mėnesį jau turėtų paaikėti šiuo metu „atostogaujančių sekretorių“ likimas: arba jie, atsakingi už bendrąjį ugdymą, sutiks vykdyti ambicingus naujosios Vyriausybės švietimo kaitos siekius, arba – paprašys išaitinės kompensacijos...

Trečia vertus, norėčiau atkreipti Tavo, gerb. Kolega, dėmesį į vieną išmoningą dabartinės švietimo ministerijos strategų siekį – *žūt būt įtikinti šalies pedagoginę visuomenę, kad mūsų bendrojo lavinimo reforma vyksta sėkmingai, o jos rezultatai pranoksta atitinkamus tarptautinius vidurkius*. Turiu galvoje būtent vieną iš minėtų publikacijų – Švietimo ir mokslo ministerijos Strateginio planavimo ir analizės skyriaus vedėjo straipsnį „Sėkmės įrodymų paieškos“, kurio autorius prisipažįsta: „švietimo pertvarkos jubiliejaus proga norisi tendencingai ieškoti sėkmės – įvykusios ir galimos – požymių“⁴. Pateiksiu keletą šio straipsnio citatų:

„Lietuvos mokinių pasiekimai pagal tarptautinės švietimo tyrimų asociacijos IEA tyrimus TIMSS nuo 1995 iki 2007 metų išaugo 55 procentiniais punktais gamtos moksluose ir 34 punktais matematikoje. Lietuva iš autsaiderių virto tyrimų skalės vidurkį reikšmingai viršijančia šalimi. Tokio šuolio į aukštumas nėra padariusi jokia šalis. <...> Po dvidešimties metų turime kuo pasidžiaugti. Ir eiti toliau. Taikiniu galime pasirinkti nors ir EBPO tyrimus PISA, kuriuose šiuo metu atsiliegame nuo skalės vidurkio⁵. Tereikia tokio pat pasiryžimo, koks buvo Nepriklausomybės pradžioje – su tikėjimu ir viltimi. Su dainomis draugėje“ <...>.

„Lietuva yra geresnėje padėtyje negu ES šalių vidurkis tik pagal inovatyvumo variklių grupę. O joje randame beveik vien švietimo rodiklius <...> Ar tai ne įrodymas, kad švietimas eina visuomeninių procesų priekyje?“ <...>.

„Taigi esame pasiekę išpūdingų rezultatų⁶. Ir tebesame išlikę Tautinės mokyklos koncepcijos iškeltų idealų lauke. Nereikėtų to gėdytis – derėtų didžiuliu kartų ir tautos vieningumu. Tai teikia švietimo pertvarkos tęstinumo vilčių“ <...>.

⁴ Dialogas, 2009 m. kovo 13 d.

⁵ Priminsiu, apie ką e-žurnale PAPA buvo ne kartą rašyta: TIMSS metodika daugiau rodo mokinių žinių „apimtį“, o PISA – mokinių gebėjimą žinias taikyti praktikoje. Pirmuoju atveju ugdytiniai sunkiau suvokia mokymosi prasmę, todėl krenta saviugdosa motyvacija, ieškoma alternatyvių savirealizacijos būdų (tarp jų – priekabiavimas ir smurtas, kvaišalai ir narkotikai...). Kitais žodžiais, mokymo konvejeris gamina dvasios menkystas, moralinius neūžaugas...

⁶ Suprantama, tokie faktai, kad „Lietuvos mokyklose – karo padėtis. Lūžta kaulai, liejasi kraujas, klesti patyčios ir smurtas“, kad šiandien svarbu garantuoti psichologinį ir net fizinį mokytojų saugumą“ (S.Jurkevičius), kad jauni mokytojai išduoda savo profesinius įsipareigojimus, nes bijo mokykloje dirbti, kad įdarbinami specialaus pedagoginio parengimo neturintys asmenys...,- Strateginio planavimo ir analizės skyriaus neįaudina... Vis tiek „esame pasiekę išpūdingų rezultatų“.

Maga paspėlioti, kokios *priežastys* inspiravo tokio turinio straipsnio pasirodymą. Viena – akivaizdi, kurią, kaip minėjau, nurodo pats publikacijos autorius: „švietimo pertvarkos jubiliejus“. Tačiau kodėl ta proga „norisi *tendencingai* ieškoti sėkmės – įvykusios ir galimos – požymių“? Juk jeigu švietimo reforma vyko sėkmingai⁷, tai kam reikalingos tos įrodymų paieškos,- jos turi būti akivaizdžios!

Sunku būtų patikėti, kad straipsnio pasirodymą inspiravo naujasis Ministras, nes tada būtų statomas „šlagbaumas“ esminiams Vyriausybės programiniams ketinimams, kuriuos jau ne kartą minėjau. Todėl daugiau tikimybių galvoti, kad šis straipsnis „naudingas“ ne tik pačiam *Strateginio planavimo ir analizės skyriui*, bet ir Bendrojo ugdymo departamentui, kai kuriems „atostogaujantiems sekretoriams“...

Kodėl šį kartą norisi narplioti klausimus, kurie kitais atvejais galėtų dominti kūrybos psichologus? – Ogi todėl, kad minėtas straipsnis atskleidžia, manyčiau, *pačią svarbiausią mūsų švietimo reformos nesėkmių priežastį*. Tiesa, ji buvo aiški ir anksčiau: apie ją rašė *piliečiai*, nebijantys išsakyti savo kritinę nuomonę. Tačiau šiuo metu opozicija, galima sakyti, tapo visaapimanti.

Nesiekiu niekam piršti savos nuomonės, tačiau ją išsakyti privalau. Mano galva, pagrindinė mūsų bėda tai – *autoritarinis strategų vadovavimas švietimo kaitos procesui, kuriam būdingas akivaizdus izoliavimasis nuo realybės*: šiltame kabinete susikurtai vizijai suteikiamas „idealaus idealo“ įvaizdis ir žūtbūt jį siekiama realizuoti. Nesvarbu, kad mūsų mokinių krūviai yra didžiausi ES, kad programų reikalavimus geba įvykdyti tik gabūs mokiniai ir/arba gaunantys korepetitorių pagalbą, kad tokiu būdu mokykla skatina smurto apraiškas, narkotikų vartojimą, kad tikslingai reprodukuojame neįgaliuosius... Svarbiausia – įspūdingi abejotinos vertės TIMSS'o rezultatai... Bėdiaka džiaugtis tik dėl to, kad pedagoginė visuomenė pagaliau tampa visaapimančia opozicija savitiksliems autoritarinių strategų išmonėms... Suprantu būtinybę paaiškinti ir pagrįsti čia mano teikiamus samprotavimus.

Ir atsitik taip, kad tame pačiame *Dialogo* numeryje (2009 m. kovo 13 d.) Vyriausioji redaktorė E. Tervidyte patalpino straipsnį „Spėriai žengiamo į prarają“, kuris formuoja visiškai priešingą nuomonę apie šalies švietimo situaciją. Jo autorius – Marijampolės apskrities švietimo tarybos narys J. Rožas, siekdamas išsiaiškinti pedagogų saugumo, ryšio su ugdytiniais ir jų tėvais problemas, apklausė keturiolikos Suvalkijos pagrindinių ir vidurinių mokyklų bei gimnazijų mokytojus,- viso 520 respondentų. Gauti atsakymų duomenys – tikrai nerimastingi:

57% respondentų mokykloje patiria psichologinį smurtą; 71% sulaukia nemalonių iš mokinių tėvų; 93 procentams ugdytojų trukdo dirbti nedrausmingi mokiniai; 92% mokytojų pageidauja teisės aktų, gerinančių jų saugumą mokykloje; 97% apklaustųjų tvirtina, kad 20 metų kurpiama mokyklos reforma neprisidėjo nei prie saugumo, nei prie darbingumo kėlimo; per 90% nepitaria mokyklos struktūros pertvarkai (niekas nežino, ko išmokys pagrindinė mokykla, o ko keturmetė gimnazija; nebesugyvena kolektyvai; mokyklose nyksta tradicijos, toyro perėjūnų dvasia, nebelieka savo mokyklos; vaikai blaškosi kaip pamestinukai be gilesnių draugystės ryšių; amžinoji vertybė – bendruomeniški santykiai – pakertama jau mokykliniais metais...).

⁷ Tik kyla klausimas, kodėl buvę devyni švietimo ministrai kritiškai vertina reformos pasekmes, o J.E. Respublikos Prezidento nuomonė šiuo požiūriu, kaip žinia, ypač negatyvi: „Todėl šiandien visuomenė nepasitiki jau ne tik švietimo reforma, bet ir pačia švietimo sistema“. (Žr.: Kodėl mums priekaištuoja J.E. Prezidentas?// Aktualija. PAPA-32.). Tikėtina, kad tokioje situacijoje strategams tinkamiausia taktika – nekreipti dėmesio į nepatenkintųjų balsus: „Nors aplinkui šunys loja, bet karavanas eina“.

„Kaip galima teigti, jog reforma – gera, kad ji tobulina švietimo procesą, jei šimtai mokytojų praktikų konkrečiais pavyzdžiais įrodinėja, jog mokymo lygis smunka, moksleivių ir mokytojų santykiai blogėja?“ <...>

„Šiandien nedvejodami galime teigti – Lietuvos švietimo strategų siautėjimas neturi ribų. Mūsų valstybė serga nepagydoma „valdovavimo“ liga. <...> Kiekvienas yris – vis gilesnis murktelėjimas į gelmę <...> Gyvenimo praktika įrodė, kad nueita ne tuo keliu, bet reformos teoretikai vis nedrįsta pripažinti savo klaidų“ ...

Sunku būtų patikėti, kad švietimo reformos vyksmą taip priešišškai vertina tik sūduviai. Šią įžvalgą patvirtina ir kitame *Dialogo* numeryje (2009 m. kovo 20 d.) patalpintos internetų nuomonės – minėto straipsnio komentarai. Pateiksiu tik vieną pavyzdį:

„... Mūsų netenkina nei tvarka, nei ugdymo turinys, nei ugdymo kokybė (kalbu mūsų vardu, nes parašų prieš tokį genocidą surinkome per tūkstantį). Manau, 1000 vienodų nuomonių negali skleisti melo – vadinasi, blogai padaryta mokyklas išdraskant. Tik nepasakokit man apie ekonominį efektą ir geresnį ugdymą – to nėra ir negali būti“.

Tai štai kokį turime to paties objekto – šį kartą švietimo reformos vyksmo ir jos kokybės rezultatų – vertinimą: strategui – „įspūdingi pasiekimai“, mokytojui praktikui – „švietimo traukinys milžinišku greičiu lekia prarajos link“. Kitais žodžiais, kas vienam atrodo balta, kitam – nudažyta juoda spalva... Tačiau šioje tragikomiškoje situacijoje negali nepastebėti:

- *blogio*, kuris liudija, jog mūsų švietimo sistema yra perdėm *autoritarinė*⁸, t.y. jos strategams visiškai nerūpi „apačių“ – mokytojų, mokinių ir jų tėvų nuomonė, pageidavimai, patarimai, rekomendacijos;
- *blogio*, kuris pražūtingai veikia ne tik mūsų švietimą, bet tuo pačiu nuodija visos Tautos, visų Valstybės piliečių sąmonę, deformuoja vertybines nuostatas;
- *blogio*, kuris, atrodo, amžiams įsikūręs Volano gatvėje ir piktdžiugiškai produkuoja popierines išmones, kurios realybėje mutuoja į marazmus – amoralumą dauginančius virusus...

Kas galėtų atlikti šlagbaumo vaidmenį – sustabdyti tą „prarajon lekiantį traukinį“? – Matyt, mums visiems reikėtų rodyti brandesnę pilietiškumą. Tai reiškia, kad:

- kiekviena mokyklos bendruomenė privalėtų apsispręsti ir viešai įvertinti šiuo metu vykdomą švietimo reformą ir jos padarinius;
- vienokį ar kitokį savo požiūrį išreikšti sprendimu, kuris galėtų būti siunčiamas Švietimo ministrui (kuriam anksčiau ar vėliau vis tiek reikės priimti lemtingą – Mokyklą gelbstintį sprendimą);
- profesinių sąjungų lyderiai taip pat privalėtų domėtis ne vien, pavyzdžiui, mokytojų atlyginimais, bet ir dabartine švietimo reformos situacija, ir tokiomis švietimo strategų nuostatomis;
- Lietuvos tėvų forumui (jeigu jo veikla būtų gyvybingesnė...) šiuose baruose galėtų tekti prioritetas vaidmuo...

□ □ □

Mielas Kolega, sveikinu su išigalinčiu Pavasariu ir su gražiausia jo švente – Prisikėlimu. Linkiu, kad šv. Velykų rytas visus mus pažadintų dvasiniam atgimimui, atsinaujinimui, tarnystei,- tarnystei Vaikui, Tautai, Lietuvai. Gal iš tiesų Pavasaris padės mums visiems apsispręsti – vykdyti reformą pagal savo sąžinės priesakus, kurie, neabejoju, orientuoti

⁸ Žr.: Dešimtas fiasko? arba Patarimai sūnui, panorusiam tapti švietimo ministru // Aktualija. PAPA-34

puoselėti Meilę Žmogui, Tikėjimą humanistiniais idealais, Viltį geresne Šalies ateitimi. Tegu šalta kapo duobė visam laikui priglaudžia egoistines ambicijas ir autoritarinius interesus... Užritinkime ant supilto žemės kauburio didžiulį užmaršties akmenį ir ... atleiskime klydusiems.

Nuoširdžiai
Albertas

2009 m. balandžio 1 d.

[Atgal](#)

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

Aktualija

TĖVAI – UGDYMO PARTNERIAI, arba „KUR DU STOS, VISADOS...“

(Tęsinys. Pradžia - PAPA-37)

Pirmajame šio ciklo straipsnyje ieškojome atsakymų į tris klausimus:

1. Kodėl reikalingi Tėvai – ugdymo partneriai?

2. Kodėl ligi šiol daugiau dejuodavome dėl Tėvų abejingumo, deklaruodavome Šeimos vaidmenį vaikų ugdymo klausimais ir dažniausiai tenkindavomės tik... jų veiklos imitacija?

3. Kodėl Lietuvos tėvų forumas (LTF) švietimo baruose taip ir nesukėlė viltingai laukto socialinio rezonanso?

Kad minėti klausimai yra aktualūs, o atsakymai į juos reikšmingi tiek švietimo reformos vyksmui, tiek ir bendrai visuomenės raidai, jos vertybinių prioritetų sklaidai, liudija neseniai išliepsnojęs skandalas apie bandymus vaikų darželiuose diegti naują – lyčių lygių galimybių programą *Gender Loops*⁹...

---

⁹ „Žodis „gender“ reiškia naują pasaulėvaizdį, kuriame išnyksta visi skirtumai tarp lyčių, tiksliau, jie laikomi nebe įgimtais, o nulemtais visuomenės. Žodis „gender“ reiškia, kad žmogus nėra toks, kokį jį daro jo prigimtis, bet toks, kaip jį išivaizduoja visuomenė. <...> „Gender mainstreaming“ yra politinė programa, vykdoma pasaulio mastu. Jai vadovauja Europos Sąjunga ir Jungtinės Tautos. Šios ideologijos tikslas yra santuokos ir šeimos sunaikinimas. Taip užsipuolami subtiliausi žmonių jausmai, lytiškumo sritis. <...> Visos vadinamosios „ly-

Pabūkime dviejų vaiko ugdytojų, atstovaujančių Mokyklą ir Šeimą, kailyje. Kodėl, tarkime, tūlam darželio auklėtoji „nepaplėtus savo profesinę kompetenciją“, jeigu naujos programos ir atitinkamų metodikų įsisavinimas nemokamas (apmokamas?), jeigu seminaro dalyviui įteikiamas oficialus sertifikatas, jeigu kelrodė Europa (tegu ir nebe triukšmo) šią programą jau įgyvendina?..

Klausiate: o kur mokytojo moralinė pozicija? Kur jo profesinė įžvalga dėl bendražmogiškųjų ir krikščioniškųjų vertybių likimo? Kodėl nesusimąstoma dėl tokio ugdomojo turinio rikošeto, t.y. diskutuotino poveikio vaiko asmenybei?

Šiandien į panašius klausimus galima atsakyti paprastai (nors, sutinku, nuo tokio atsakymo turėtų kilti didžiulė protesto banga!): *dabartinei Mokyklai (pradedant iki-mokykline ir baigiant aukštąja ugdymo pakopa)*

---

tinės orientacijos“, tokios kaip heteroseksuali, homoseksuali, lesbietiška, biseksuali ir transseksuali, yra vienodai vertingos ir gali reikalauti, kad visuomenė jas vienodai priimtų. Biologinė lytis, tai yra faktas, jog žmogus buvo Dievo sukurtas kaip vyras ar moteris, nebeturi reikšmės. Tai, kas nuo žmonijos pradžios buvo laikoma „natūraliu“ ar „normaliu“ dalyku, tai yra žmogaus priskyrimas vyrams ar moterims, dabar laikoma priklausančiu nuo socialinių įvaizdžių ir sprendimų“ (*Inge M. Thürkau*)

humanistinių idealų ir krikščioniškųjų vertybių sklaida mokinio sąmonėje, kaip bebūtų skaudu, *nerūpi*¹⁰. Kaip ne kartą esu minėjęs, „autoritarinės aukštybės“ sugebėjo Mokyklą orientuoti sauso racionalizmo link (pavyzdžiui, 100-balininkų ugdymui), „užmiršdamos“ vaiko jausmų pasaulį, jį jaudinančias dvasines būtis aktualijas... Deja, yra taip. Reikia sutikti, nors ir labai nesinorėtų...

O dabar „pabūkime tėvo/motinos kailyje“¹¹, kurių vaikas lanko ikimokyklinio ugdymo instituciją, ir kurioje (eksperimentine tvarka?) diegiamos abejotinos vertės programos. – Didelė tikimybė, kad joks *normalus tėvas/motina, puoselėjantys humanistines vertybes ir amžiais besiformavusias tradicinės šeimos bei santuokos nuostatas, panašių „ugdymo programų“ netoleruos*. Juolab, kad turime (kol kas?) LR Konstitucijos 38 str., kuriame teigiama: „Tėvų teisė ir pareiga – auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti.“ O juk dorą didelę dalimi lemia tautos papročiai, tradicijos..., susiformavusios šimtmečių maratonuose... Beje, šie segmentai yra reikšminga Valstybės piliečių *kultūros dalis*, kurią (kaip ir kalbą, dainų šventes bei kitą paveldą) atitinkami ES dokumentai ragina išsaugoti ir puoselėti, nes tik tada mes būsime įdomūs Europai ir pasauliui...

– Klausiu, gerb. Skaitytojau, kokių konkrečių priemonių galėtų imtis tokie „konservatoriški“ tėvai? – Šiandien belieka protestai ir demonstracijos, nukreiptos prieš „liberaliuosius“ mokytojus... Beje, tokie konkretūs pavyzdžiai tik patvirtina faktą, kad ugdomosios partnerystės ryšiai tarp

mūsų Mokyklos ir Šeimos *tebėra tik gerų norų lygmenyje...*

O koks panašių problemų sprendimo kelias galėtų būti civilizuotoje valstybėje, pasirinkusioje demokratinio (bet ne autoritarinio) švietimo modelį? Tikėtina, tokių skandalų iš vis neturėtų būti, kadangi tėvai, kaip žinia, rengia ugdymo institucijos strategiją ir viziją, jų įgyvendinimui parenka atitinkamą pedagoginį personalą (žr.: Aktualija// PAPA-34; PAPA-35)¹²

Taigi, pastarųjų savaitių įvykiai tik patvirtina dabartinės Vyriausybės programinės nuostatos – *plėtoti Tėvų vaidmenį švietimo reformos baruose* – pagrįstumą. Todėl po šios kiek ilgokos preambulės tęskime atsakymų paiešką į kitus su šia problema susijusius klausimus.

4. Koks galėtų būti mokytojų požiūris į tėvus – ugdymo partnerius ir kokios pagalbos iš pastarųjų jie privalėtų tikėtis?

Pirmiausia, manyčiau, reikalinga pasiekti atitinkamą tėvų „sąmonės nušvitimo“ lygį. Kitais žodžiais, juos būtina įtikinti, kad, remiantis dabartinės Vyriausybės programinėmis nuostatomis, numatoma *esmingai keisti tėvų edukacinį statusą*. Tai reiškia, jog būtini aiškūs poįstatyminiai dokumentai, kurie nedviprasmiškai reglamentuotų, pavyzdžiui, Švietimo įstatymo 47 str. įtvirtintą tėvų teisę – „dalyvauti parenkant (prireikus parinkti) vaikui ugdymo programą, formą, mokyklą ar kitą švietimo teikėją; dalyvauti mokyklos savivaldoje“.

Turėdami specialų teisyną, aiškiai reglamentuojantį tėvų statusą jų vaikų ugdymo procese, privalėtume rūpintis *kryptingu partnerių prusinimu*, panaudojant tuo tikslu plačias švietimo centrų, žiniasklaidos, kiekvienos mokyklos (jos administracijos, mokytojų, ypač klasės auklėtojų) galimybes. Šioje vietoje būtina atkreipti dėmesį į vieną svarbią sėkmingo tėvų pedagoginio

¹⁰ Šios tezės įrodymui argumentai nereikalingi, jų su kaupu galima rasti kiekviename PAPA numeryje.

¹¹ Suprantama, turiu galvoje ne asocialias šeimas ar tėvus, besidarbuojančius Ispanijos pomidorų plantacijose... Pagaliau neverta buvoti ir tokiam kailyje, kurio „savininkas“ – darboholikas, paskendęs kapitalo kaupimo, tik ne vaiko Likimo problemose.

¹² Čia nenorėčiau liesti tolerancijos klausimo suaugusiųjų gėjų ir lesbiečių atžvilgiu, nes nukryptume nuo pagrindinės temos.

švietimo prielaidą: *mokytojai privalo būti įsitikinę, kad tėvai jokia būdu nėra profesiniai konkurentai, bet talkininkai, pasiryžę prisiimti dalį sunkios mokytojo naštos...* Jie linkę padaryti viską, idant mokytojui rūpėtų tik *ugdymo kokybė* – pamokos efektyvumas, ryškėjantis įgyvendinant pažintinis, motorinius, emocinius ir dorinius ugdumuosius tikslus. Būtent todėl reikalingas *nuoširdus pedagogų suinteresuotumas tėvų kaip ugdymo partnerių profesinio prusinimo sėkme.*

Kokios temos galėtų būti aktualios dabartiniams mūsų mokinių tėvams, kurias išsąmoninus akivaizdžiai „skanesnė taptų dabartinė apkartusi mokytojo duona“ (suprantama, tik tuo atveju, jeigu pasiektas tėvų sąmoningumas įgytų praktinę išraišką)? Paminėsiu tik keletą aktualijų:

- autoritarinio ir demokratinio švietimo skirtumai;
- praeities pedagoginio paveldo šalinimas;
- ugdymo prioritetų (atsižvelgiant, pavyzdžiui, į žinių, gebėjimo jas taikyti praktikoje ir dvasingumo santykį) nuostatymas;
- ugdytinių darbo krūvio institucijoje ir namuose (šiuo metu, kaip žinia, jis gerokai viršija ES vidurkį) optimizavimas;
- psichologinis ir fizinis mokyklos bendruomenės narių saugumas;
- ugdymo aplinkos (patalpos, apšvietimas, etc.) ir bendruomenės narių sveikatos dermė;
- narkotikų ir kitų kvaišalų sklaidos pašalinimo prielaidos;
- Mokyklos galimybių ir Universiteto reikalavimų abiturientams harmonija;
- Meilės, pagarbos ir tolerancijos kitam asmeniui ugdymas;
- neįgaliųjų ir asocialių ugdytinių socializacija;
- mokytojų rengimo ir jų profesinės kompetencijos tobulinimo klausimai;
- Mokytojų – vyrų problema...

Akivaizdu, tai tik maža dalis klausimų, kurie turėtų jaudinti tėvus, suinteresuotus

jų vaikų kokybišku ugdymu. Akivaizdu ir tai, kad kai kurias aktualijas tėvai galėtų sėkmingai spręsti savarankiškai, kitas – glaudžioje sąveikoje su mokytojais, trečias – bendraudami su Lietuvos tėvų forumu, mokyklos steigėju ar Ministerija...

Išvada: ugdytojų – tėvų ir mokytojų partnerystė vardan Vaiko turi akivaizdų sąveikos pagrindą, grindžiamą prigimtimi ir bendrais siekais.

5. Kokiomis nuostatomis privalėtų vadovautis abu partneriai - mokytojai ir tėvai, siekdami optimizuoti ugdymo procesą?

Kelrode žvaigžde galėtų tapti *strateginis partnerių sąveikos tikslas*: bendromis pastangomis efektyvinti švietimo reformos procesą, orientuojant jį *Vaiko Sužmoginimo, Tautos Humanizavimo, Valstybės Demokratėjimo linkme.* Manychiau, tokia siekiamybė galėtų deramai harmonizuoti abiejų partnerių veiksmus. Pastarąją tezę norėčiau pagrįsti šiais argumentais – *vertybinėmis nuostatomis*:

- abu partneriai nuoširdžia *Meile ir Pagarba* gaubia santykius su vaiku,- tėvams šie jausmai yra prigimtiniai, o mokytojams – pašaukiminiai (būtent minėti išgyvenimai, tikėtina, inspiravo pedagogų profesinį pasirinkimą ir apsisprendimą¹³);
- Meilė ir Pagarba Vaiko asmenybei suteikia abiem partneriams *išmintingų reikalavimų* (IR) teisę, kuri drauge ugdytojams uždeda ir didžiulę moralinę atsakomybę prieš jų sąžinę (ir kuri, IR teisė, nėra principingai būtina kitų profesijų atstovams¹⁴);

¹³Alternatyvius pedagogo profesijos pasirinkimo motyvus (ilgos atostogos, garantuotas atlyginimas etc.) atmeskime, kaip išimtinus atvejus...

¹⁴ Meilės (M) ir išmintingų reikalavimų (IR) dermė galėtų būti pageidaujama ir kitose profesijose (pavyzdžiui, dvasininko, mediko, policininko...), tačiau stokojant tradicijų ar juridinio pagrindo dažniausiai apsiribojama vieno jų – M arba IR – praktiniu taikymu (dvasiškis skleidžia Meilę, policininkas tenkinasi teisėtvarkos reikalavimų vykdymu...).

- M ir IR dermė liudija abiejų partnerių *pedagoginio dvasingumo* (PD) prabą, arba ugdomąją brandą, nes vieno kurio nors sudedamojo elemento vyravimas kito sąskaita yra nepageidaujamas: Meilė stokojant IR ugdymo procesą gali paversti chaosu, o reikalavimai be M gali tapti autoritarinės diktatūros ar muštro atvaizdu;
- abiem partneriam Vaikas yra geriausias investicijų – intelektualių, dvasinių, materialinių ir kt. – bankas (ši vertybinė nuostata geriausiai ryškėja aukščiau minėto strateginio tikslo kontekste);
- akivaizdžiai reiškiantis abiejų partnerių M ir IR¹⁵ nuostatoms, Vaikas lengviau įsisąmonina būtinybę išsaugoti pagrindinių „investuotojų“ – tėvų ir mokytojų pasitikėjimą (nes priešingu atveju jam gresia dvasinės ar/ir fizinės būties bankrotas, liudijantis asmenybės krachą – galbūt sąlytį su kvaišalais ar konfrontaciją su Temidės tarnais...).

Išvada: tikėtina, kad ugdymo procese deramai panaudotos *vertybinės nuostatos* užtikrintų abiejų partnerių *strateginio sąveikos tikslo* įgyvendinimą, - laiduotų Vaiko Sužmoginimą, Tautos Humanizavimą, Valstybės Demokratėjimą, t.y. optimizuotų švietimo reformos vyksmą.

6. Ar galimos ugdymo partnerių altruistinės tarpusavio nuostatos?

Klausimą galėtume supaprastinti taip: ar galėtų, pavyzdžiui, mokytojas „pamaloninti“ ugdymo partnerį – mokinio tėvus atitinkamu dėmesiu, suteikdamas konkrečią pagalbą, „padovanodamas“ idėją ir pan.? Manychiau, atsakymas į šiuos klausimus yra teigiamas, o vertinant jį partnerystės taktikos aspektu – net labai reikšmingas. Pa-teiksiu keletą konkrečių pavyzdžių, liudi-

jančių siektiną tokios sąveikos altruistinių pobūdį¹⁶.

Tėvams pritiktų domėtis ugdymo partnerio – mokytojo:

- *gerbūviu* (pavyzdžiui, ar gali jis nusipirkti naujausią poezijos tomelį, metodinės literatūros knygą, -jo profesinės kompetencijos prielaidą...);
- *galimybėmis* realiai įgyvendinti (bet ne tik deklaruoti) ugdymo programų tikslus ir prioritetus (pavyzdžiui, padedant apvalyti ugdymo turinį nuo nereikalingo balasto, kurio vis dar gausu dabartiniame ugdymo turinyje...);
- *praktinėmis galimybėmis, būtinomis* puoselėti humanistinėmis vertybėmis grįstus santykius su mokiniais (juk Švietimo įstatymo 47 str. skelbia: „Mokytojas privalo <...> ugdyti tvirtas mokinių dorovės, pilietines, tautines bei patriotines nuostatas, laiduoti jų asmenybės galių plėtotę“);
- *klasės, kurioje mokosi vaikas, atmosfera* (nes to paties Įstatymo 47 str. skelbia, jog „Mokytojas privalo <...> užtikrinti ugdomų mokinių saugumą, geros kokybės ugdymą“, o 46 str. nurodoma, kad „mokinys turi teisę mokytis savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje“...);
- *darbo aplinka, nes, kaip žinia, Švietimo įstatymo 49 str. nurodo: „Mokytojas turi teisę <...> dirbti savitarpio pagarba grįstoje <...> ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančią ir tinkamai aprūpintą darbo vietą“. Ir kt.*

Mokytojas privalėtų domėtis ugdymo partnerio – tėvų:

- *gyvenimo sąlygomis, jų būties problemomis*, nes jos didele dalimi veikia vaikų mokymosi procesą namuose ir jo rezultatus;
- *pedagoginiu išprusimu*, ugdomąja kompetencija, nes pastarosios kokybė tiesiogiai

¹⁵ Manychiau, čia netikslinga išsamiau kalbėti apie abiejų ugdymo partnerių *išmintingų reikalavimų* – ypač bendražmogiškųjų vertybių erdvėje – dermę. Tai – akivaizdi siekiamybė.

¹⁶ Čia galiu remtis patirtimi, sukaupta vadovaujant privačiai mokyklai *Credo* (1991 – 1995).

lemia vaiko dvasinių vertybių puoselėjimo efektyvumą (kuo didesnę auklėjamąją pagalbą savo vaikams suteiks tėvai, tuo mokytojui bus lengviau dirbti);

- *konkrečiomis pedagoginėmis problemomis*, su kuriomis jie susiduria namuose auklėdami savo vaiką (mat, viena vertus, LR Konstitucijos 38 str. skaitome: „Vaikų pareiga – gerbti tėvus, globoti juos senatvėje ir tausoti jų palikimą“, o, antra vertus, Švietimo įstatymo 47 str. nurodoma: „Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo <...> užtikrinti punctualų ir reguliarų mokyklos lankymą; apsaugoti vaiką nuo smurto, prievartos ir išnaudojimo; bendradarbiauti su mokyklos vadovu, mokytojais, kitais specialistais, <...> sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus; kontroliuoti ir koreguoti vaiko elgesį“);
- *sunkumais*, su kuriais susiduria jų vaikas namuose atlikdamas jam skirtas užduotis;
- *pagerbimu*, kviečiant dalyvauti klasės valandėlėse, kur jie pasveikinami gimtadienio proga, suteikiama galimybė pristatyti savo „vizitinę kortelę“¹⁷, organizuojant visos mokyklos Tėvų šventę (pavyzdžiui, Lietuvoje puoselėtina patirtis, kurią kitos šalys sėkmingai plėtoja – spalio 11-ąją rengdamos Europos tėvų ir mokyklos dieną); *ir kt.*

Išvada: 1) mus visus vienija bendras tikslas – ateities visuomenės kultūra, jos vieta pasaulio erdvėje; 2) įgyvendinant šį tikslą mūsų misija – išugdyti *dorą* vaiką, *kompetentingą* mokinių, *dvasingą žmogų*; 3) šiame „sužmoginimo procese“ nekovokime dėl lyderio pozicijų,- ieškokime bičiuliškos Tėvų ir Mokytojų partnerystės.

Nuoširdžiai
Albertas

Atgal

---

¹⁷ Kaip rodo *Credo* mokyklos patirtis, panašios priemonės (pavyzdžiui, balandžio mėn. ugdymo turinys orientuojamas Motinos, o gegužės – Tėvo pagerbimui..) turi didelės įtakos partnerystės ryšiui stiprinti (žr.: Klasės valandėlė – Pedagoginio dvasingumo šaltinis// PAPA-1).

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

Tęsiame publikacijų ciklą „Praktikumai“, kuriame talpinamos auklėjamosios temos iš Klasės auklėtojo knygos „Grožio ir Gėrio link“.

1.5.3. Motinos reikšmė ir svarba. Gebėjimas atleisti

Lolita Navickienė

Geriau naudoti Meilės visiems ir Gėrio sklaidos taktiką, bet ne kovos su blogiu metodus.

A. Piličiauskas

Integracija:

L. Navickienės perpasakota nežinomo autoriaus pasaka „Motulė“ + **A. Navicko** muzika „Sidabro ženklai“ trimitui ir fortėpjonui (CD nr. 11)

Ivadinė informacija

Sakoma, kad vienintelis Motinos kultas nepatiria ateistų kritikos. Ji, motina, visada yra tai, ko mes ilgamės būdami vaikai ar suaugę. Tik motina, pasak F. Dostojevskio, mus tikrai myli, nes mylėti žmogų, - reiškia matyti jį tokį, kokį mato Dievas. O Dievas žmogumi visada tiki, nors pastarasis dažnai ir nepateisina Sutvėrėjo lūkesčių.

Papasakosiu jums man nežinomo autoriaus pasaką.

Motulė

Šalia žalios giružės gyveno Motulė, kuri turėjo vienturtę dukrą. Savo mažąją ji labai mylėjo: šilko pataluos migdė, gintaro šukom šukavo, šaltinio vandeniui veidelį prausė.

- Užaugo mano dukrelė graži, kaip saulutė! Plaukai banguos, kaip sraunaus upelio švelniosios žolės, sužydės skruosteliai, kaip saulėtekio dangus...

Kai dukra paaugo – jai pabodo būti motinėls dvarelyj, tik paukštelių giesmių klausyti ir pušų kvapus kvėpuoti.

- Dukruže, kas tavo širdelę slegia, kad tokia tyli ir nekalbi pasidarei? Ko vis sėdi prie pietų pusės lango ir žiūri į saulę? – švelniai paklausė motina. Nuo pykčio sukibirkščiavo dukters akys, užsiplieskė skruostai saulėlydžio raudoniu.

- Tamsu man Tavo namuose! Nusibodo drėgnas girios kvapas ir šilgai tavo šiurkštūs! Aš noriu pas Saulę keliauti!

Pravirko motina, nes dukters pasakyti žodžiai stiklo šukėmis į širdį susmigo.

- Kur gi tu eisi, dukrele? Kur tu Saulės karalijos ieškosi?

- Vaivorykštės taką susirasiu ir ant gulbių sparnų nuskrisiu! Vis vien nukeliausiu pas Saulę, bet čia – neliksiu!

Kiek maldavo motina dukters niekur neiti, kiek grėšiančius galimus pavojus kelyje sutikti vardino – vis per niek. Apsivilko duktė gražiausią šilko rūbą, pasišaukė baltų gulbių būrį ir ... iškeliaavo į Saulės karaliją. Motina liko viena.

Verkė senoji per naktis. Namuose, kai širdis tarsi pašauta klykti imdavo, tada išeidavo ji po miškus vaikščioti, vis tikėdamasi dukters pėdeles kur pamatyti. Rytais, Saulei tamsos rūbą praskylėjus, vėl slėpdavosi savo girioj. Daug ašarėlių išliejo, kad žmonės rytais atsikėlę, imdavo galvoti, jog rasa ant laukų iškrito... Kartą senoji pamatė virš jos galvos besisukiojančią kregždutę.

- Kregždute! Kregždute! Kur skrendi? Kur tavo kelelis tiesiasi?

- Aš skrendu Saulės pusėn! Juk ruduo artėja... – suplazdeno padangėj juodas paukštelis.

- Kregždute, gal gali mano dukrelę surasti ir kokią žinią nuo jos parnešti?

- O ar tavo dukrelė ne savuos namuos gyvena? Ar ne rūtų darželį prižiūri, ar ne tau darbelius dirbti padeda?

Patylėjo motina. Nuo sunkios skausmo naštos žemyn galva nusvoiro.

- Mano duktė ne savuos namuose gyvena, ne rūtų darželį prižiūri, ir ne man darbelius dirbti padeda. Ji pas Saulę iškeliaavo ir ten savo jaunas dieneles leidžia. Taip pasiilgau jos, kad nėra žemėje žodžių tam apsaakyti!

- Jei taip – surasiu aš tavo dukrą, nors ir tektų sparnus nuo saulės kaitros nusvilti! Jei nusvilsiu – vis vien skrisiu, bet tavo dukrą surasiu!

Taip tarusi kregždė greitai sparnais suplazdeno, kelis ratus virš senosios galvos apsuko ir dingo žydrynėje. Nuskrido ji lig devinto dangaus ir surado namus palikusią dukrą Saulės karalijoje gyvenančią. Tada kraštelį žydrynės sparnais prakirpo, ir ant debesų skiautės saulės spinduliu motinai dukters atsakymą užrašė:

- Aš gyvenu saulės nutvieksta! Mano kojos tokios švelnios pasidarė, kad negalėtų paliesti šiurkščios žemės girios žolės. Galiu namolio sugrįžti tik tada, kai rudenėlį žmonės laukus bus nuėmę, o motina man nuaus iš savo plaukų sidabro kelią ir nuties jį iki pačios saulės. Tada ore pakabins sidabro plaukų kuokštus, kad man kelią rodytų!

Perskaitė motina dukros atsaką. Vėl ašaromis akys sudrėko. Nepaisant nieko, ji nupynė iš savo plaukų sidabro kelelį, ir dangaus žydrynėje baltus ženklus iškabinėjo, tačiau lauktos dienos praėjo, o dukra namolio negrįžo.

Suskaudo motinai širdis lyg devynių kardų skaldoma. Visai viltį prarado, bet kitam rudeniui atėjus – vėl naują kelelį austi pradėjo.

Pamatė aukštam dangaus soste sėdintis Griaustinis motinos vargą. Supykęs juodų debesų skraiste apsvijo ir griausmingu balsu dukrai tarė:

- Tu už gerumą savo brangiausiam žmogui du kartus bloguoju atsimokėjai! Pirmąjį kartą, kai ją, tave auginusią, vienatvėj ir skausme palikai. Nepaisant to, motina tau savo antrąjį skruostą atsuko: ne prakeikė, ne užmiršo, bet laukė, ieškojo, kregždę pasiuntinę siuntė. O tu ir vėl piktuoju atsimokėjai: žadėjus sugrįžti – apgavai! Trečio skruosto Dievas žmogui nesutoerė! Grįši namo ir savo pačios širdimi motinos išverktus kelius išmatuosi!

Aptemo saulės spinduliai, išsigando duktė ir pradėjo tekina į žemę kelio ieškoti.

- Kur tas sidabro kelelis?! Kur tos sidabro gijos iškabinėtos?! Nematyt! Nejau turėsiu šokti švelniom kojom ant šiurkščių žemės žolės šilkų?! Juk susitrenksiu, susitepsiu!

Tik kad sudundeno Griaustinis! Tik, kad plykstelėjo dangus! Nieko ilgiau nelaukusi, puolė duktė žemėn. Nušokusi ir susiraižiusi, vargais negalais pakilo ir ėmė savo namų ieškoti.

- Žmonės gerieji, ar nematėte kas šviesiųjų mano namelių?! – grąžydama rankas ėmė duktė žmonių klausinėti.

- Kaip gi galima kelią link savo namelių pamiršti?! – nustebo pirmas sutiktasis.

- Juk visi keliai namolio parveda... – gūžtelėjo pečiais antrasis. - O kur tavo nameliai buvo?

- Prie senosios girios! – atsakė duktė.

- Ne, nematėme. Ir negirdėjome. Nematėme ir negirdėjome! – kaip vienas tvirtino vėliau sutiktieji.

Nusiminė duktė, tačiau nusprendė, kad negalės tuščiomis namo sugrįžti.

- Savo namelius vis vien surasiu! – tarė duktė. - O kol ieškosiu – imsiau ir surengsiu savo motinėlei dovanas: gėlių priskinsiu, uogų, riešutų pririnksiu, grybų pridžiovinsiu...

Daug ji dirbo, ilgai ėjo, pavargo, saulės siuvinėti šilkai nubluko, kojų ir rankų oda sudiržo. Tačiau duktė vis vaikščiojo senosios girios takais ir vis dairėsi: gal išvys savo gimtus namelius, o šalia jų – seną motinėlą, jos belaukiančią...

Kartą prigludė ji prie žemės, padėjo galvą ant samanėlių pagalvėlės ir mato: tolumoje sidabro kelelis aukštytyn rangosi ir sidabro ženklai danguje draikosi!

Ugdomosios veiklos nuostata

Iš šio netrukus skambėsiančio muzikos kūrinio intonacijų nuspėkite, ar duktė surado motiną? Gal jos galų gale puolė viena kitai į glėbį ir susitaikė?

Muzikos klausymas „Sidabro ženklai“ trimitui ir fortepijonui (CD nr. 11)

Dorinis disputas

Pradžioje netikėtai besikaitaliojantis karštligiškas bėgimas ir greitą muzikos tėkmę stabdantis pasimetimas iš ties galėjo simbolizuoti nerimastingą ieškojimą, kurį vėliau vis tik privertė sustoti išryškėjęs nusivylimas, skausmas ir ilgesys, nes mano sektoje pasakoje - ...

Dukra puolė link sidabro kelio, bet artyn pribėgusi pamatė, kad ... jis atitrūkęs nuo žemės, ir pasiekti jo jau nebegalima... Liūdna mano pasakaitė, bet papasakojau ją todėl, kad niekada jums nereikėtų svetur saulės ieškoti, o sugebėtumėte ją savo namuose rasti.

1. Sukurkite ir suvaidinkite savaip šios pasakos pabaigą. Kokius jausmus nutarsite joje akcentuoti? Kodėl? Pasiskirstykite rolėmis ir suvaidinkite šią istoriją Motinos dienos minėjimo metu.
2. Sukurkite patys savo mamai atviruką, kuriame nupieštumėte ar parašytumėte tai, ką jai jaučiate.
3. Kodėl mes dažnai vertiname tai, ką esame beviltiškai praradę? Kodėl suprantame motinos reikšmę tik jai supykus, išvykus ar iškeliavus Anapilin? Kaip jūs sugebate parodyti savo mamai, kad ją mylite?
4. Ar mokykla turėtų prisidėti prie tinkamo mergaičių – būsimų motinų auklėjimo? Ar reikėtų nuo mokyklinio suolo joms aiškinti, kad tikra motina – tai ne ta, kuri pagimdė, o kuri tinkamai auklėjo ir užaugino?

5. Ar galėtų būti vyresnių klasių mokinėms dėstomas pasirenkamas motinystės dalykas, kurio metu 17-18 metų merginos būtų supažindinamos su negimusiu kūdikiu, t. y. prenatalinio ugdymo galimybėmis ir reikšme, nėščios moters mitybos ypatumais, gyvenimo, gimus kūdikiui, virsmu? (žr.: www.sveikutis.lt)

Papildomai šią temą dar galima nagrinėti:

- 1) **Atjautos diena (10-04):** Pasak Romėnų Rolano, kiekvienas mūsų savyje nešiojamės tarsi mažytės kapinaitės, kuriose ilsisi tie, kuriuos kažkada mylėjome. Kokio dydžio kapinaitės turėtų savo širdyse nešioti alkoholikų, vagių, žmogžudžių, teroristų, narkomanų motinos, kasdien jaučiančios jų vaikus niekinančios visuomenės nuomonės našta? Kodėl vaikystėje buvę geri ir mieli vaikai vėliau pasuka klystkeliais, suteikiančiais jų artimiesiems labai daug skausmo? Kas, jūsų nuomone, lemia motinystės instinkto susiformavimą? Kodėl viena motina net nepagalvojusi aukoja dukrai savo inkstą, norėdama prailginti jos gyvenimą, o kita – geria per dienas, kaimynų ir senelių geraširdiškumui atidavus savo mažyliu ar nesugeba girta pareiti namo, pakeleš miške žūčiai palikdama savo vaiką?
- 2) **Visų šventųjų diena (11-01) bei Mirusiųjų atminimo (Vėlinių) diena (11-02):** Laimingas tas, kuris džiaugiasi savo motina iki žilos senatvės. Tačiau ką patartumėte vaikui, jaunuoliui, kuris, paprašytas apibūdinti savo motiną, parašė: „Aš žinau, kad TU VISADA ESI šalia manęs. Jaučiu Tavo pagalbą, užtarimą. Kiek kartų Tu man buvai lieptu, siena, ramsčiu, gaivių vėju, džiovinančiu ašaras ir miraziniu paveikslu, giliai įsirežusiu į gyvenimo kelią. Prisimenu Tavo apgamėlį ant lūpos, gyslotas rankas ir tą besąlygišką, pasiaukojančią, iki begalybės ištikimą meilę, kurios aš taip pasiilgau, kaip ir Tavęs, iš Aukštųjų žvelgiančios žemyn.“
- 3) **Laisvės gynėjų diena (01-13):** Ar dėl to Lietuvos žmonės gynė savo nepriklausomybę, aukojo dėl jos savo gyvenimus, kad dabar tūkstančiai lietuvių, negalėdami pragyventi savo gimtinėje, ją palikę, emigruotų ir kurtų savo ateitį kur nors Airijoje, Norvegijoje, Ispanijoje ar Amerikoje? Ką galvoja mūsų valdžia, neprisiruošdama sutvarkyti gimstamumą skatinančių bei vaikų priežiūrą reglamentuojančių pašalpų ar teisės aktų? Juk nereta lietuviė važiuoja gimdyti į kokią užsienio valstybę, žinodama, jog ten gimęs vaikas gaus ne tik tos šalies pilietybę, bet ir neblogas socialines garantijas, sudarančias sąlygas toje šalyje pačiai motinai auginti mažylį? Koks jūsų požiūris į motinystės atostogas? Ar turi motina vienerių – dvejų metų sulaukusį kūdikį palikti svetimų globai ir eiti dirbti? Juk tuo metu labai intensyviai vystosi jo gebėjimai, pati asmenybė. Gal geriau būtų valstybės pinigais, išleidžiamais nedarbingumo pašalpoms mažyliui sergant apmokėti, skirti motinai ar tėvui, kad jie patys kelerius metus galėtų prižiūrėti savo vaiką?

Atgal

Pamokantis atsitikimas

Šiandien sunku nurodyti tikslią datą, kada tai galėjo atsitikti. Galima tik spėlioti... Pavyzdžiui, labai tikėtina, kad tai įvyko garsios M. Gorbačiovo perestroikos priešaušryje... (Beje, yra manančių, kad šis atsitikimas, kurį netrukus papasakosiu, būtent ir inspiravo didžiajam reformatoriui minėtą sumanymą...) O buvo taip...

... LTSR Radijo ir televizijos komiteto pirmininko kabinetas... Jo šeimininkas atidžiai peržiūri ką tik sekretorės atneštą rytinį paštą; galvoje rezgasi būsimų atsakymų – sprendimų ir nuosprendžių versijos... Bet staiga Pirmininkas sustingsta: prieš jo akis stovi autentiškiausia, jokių abejonių nekelianti Karlo Markso figūra! Taip taip! To paties!

Negaišime laiko buvusio Pirmininko tuometiniams išgyvenimams perteikti, nes tam nepakaktų ir F. Dostojevskio talento. Tik po minutės kitos baugaus kabineto šeimininkas suvokė stovįs suakmenėjęs ir nepajėgiantis ištarti jokio žodžio. Laimei, įsivyravusią nejaukią tylą nutraukė nervingai įsakmus netikėto svečio balsas: „Parenkite televizijos ir radijo tinklus mano pasisakymui“.

Vėl sąmoningai praleiskime tą epizodą, kas dėjosi paslaptinguose to meto Konarskio gatvės kabinetuose ir studijose. (Beje, svečias ne tik abejingai atsisakė grimo, kitų panašių paslaugų, bet ir oficialaus jo pristatymo žiūrovams/klausytojams...) Tačiau pagaliau suirutė baigėsi... Apmirė iš baimės operatoriai, apšvietėjai ir gaisrininkai (o ką jau kalbėti apie Pirmininką ir kitus „atsakingus darbuotojus“). Pagaliau ekranuose pasirodė iki graudulio pažįstama Komunizmo generalinio kūrėjo povyza... Tiesa, vienas skirtumas buvo, kurio negalėjo pastebėti radijo klausytojai bet akivaizdžiai regėjo TV žiūrovai: Klasikas atrodė išvargęs, senstelėjęs, lyg stokojantis energijos ir ryžto... Laukimo akimirkos – kol prabils garbusis svečias – virto amžinybe... (Tiesa, įrašų studijose jau kuris laikas sukosi magnetinių juostų babinos,- kad tik neliktų neužfiksuotas koks nors svečio garsas ar pantomimos judesys...). Jutai, kad pranešėjas kaupiasi...

Pagaliam Karlasas Marksas nuleidęs žemyn akis lėtai prakalbo, o tiksliau pasakius, pralemeno: „*Visų šalių proletarai,... atleiskite...*“ Paskutinis šio, iki širdžių užkaborių kiekvienam gerai žinomo lozungo žodis buvo toks netikėtas, toks neįprastas, kad visas studijoje ir aparatinėse esantis personalas neteko žado!¹⁸ Tačiau tai dar ne viskas: kol netikėtumo sukrėsti darbuotojai atgavo žadą, pasirodo, studijoje Komunizmo generalinio kūrėjo jau nebuvo nė kvapo. Jis dingo taip netikėtai ir paslaptinai, kaip ir buvo pasirodęs Pirmininko kabinete... Visi, dalyvavusieji šioje laidoje, ėmė vienas kitą klausinėti: tai buvo pasaka ar realybė? Kolektyvinis sapnas ar haliucinacijos pavyzdys?..

Sakoma, kad Konarskio gatvės „atsakingi darbuotojai“ ir kūrybinis personalas tik tada nustojo abejoti savo psichikos sveikata, kai pasigirdo raminantys gandai, jog tokie patys K. Markso pasisakymai įvyko visų sąjunginių respublikų TVR sistemose... Ir dar buvo sakoma, kad tik po šio „paruošiamojo darbo“ M. Gorbačiovas pradėjo kėsintis į milžiniško molinio dramblio gyvybę...

□ □ □

---

¹⁸ Jaunam Skaitytojui paaiškinsiu, kad anuo metu bene vienintelis lozungas, kuris nesikeisdavo keičiantis generaliniams sekretoriams, buvo „Visų šalių proletarai, vienykitės!“ – Kokiam tikslui? – Ogi įvykdyti pasaulinę revoliuciją...

O kur šios keistos istorijos pamokanti moralė? – Ją reikia pačiam susirasti. Pirmiausia, atmeskime svarstymus dėl papasakotos istorijos tikroviškumo... Dar daugiau: pamirškime konkrečias istorines pavardes, laiko ir geografines koordinatas... Pasilikime tik patį moralinį faktą: žmogus, šimtmetį klaidinęs / tebeklaidinąs milijardus žmonių, ir kurio idėjomis remiantis buvo sukurtos (ir šiandien tebeveikia...) ištisos valstybinės sistemos-diktatūros, pareikalavusios milijonų gyvybių, pagaliau supranta padaręs klaidą. Ir kas tada? – Ogi jis *išdrįsta* atsiprašyti,- suranda savyje drąsos ir jėgų pralemti – „Atleiskite...“. Skaudu, bet ... žmogiška, nes tai – gyvenimiška realybė. Tiesa, pedagogine prasme šis moralinis „gestas“ būtų kur kas reikšmingesnis, jeigu atgaila ir atsiprašymas būtų įvykęs ne klaidžiojančios sielos, o dar gyvo atgailautojo lūpomis...

Paimkime paprastesnį atvejį. Tarkim, mokytojas pagaliau supranta, kad jis ilgą laiką klaidino tūkstančius savo buvusių mokinių: diegė įsitikinimus, kurie pasirodė esą amoralūs Dekalogo ir humanizmo vertybių erdvėje; rinkosi prioritetus, kurie prieštaravo vaiko prigimčiai; puoselėjo antihumaniškas nuostatas, kurios žeidė visuomenės kūną ir tautos dvasią... O kur dar autoritarinės bendravimo su mokiniais nuostatos, žeidžiančios vaiko savivertę? O tikriausiai buvo nesvetima ir absoliučios tiesos skleidėjo povyza? O juk nertos buvo ir „egoistinės kupros“ pergalės prieš bendruomenės interesus?.. Kodėl jis taip elgėsi? – Dėl daugelio priežasčių. Pavyzdžiui, gal jis buvo autoritetingų vadovėlių autorių klaidinamas; gal stokojo pilietinės drąsos protestuoti prieš įsigalėjusią tvarką („baltos varnos“ sindromas...); gal reikėjo vykdyti veikiančių unifikuotų programų reikalavimus (t.y. ruošti ugdytinius egzaminams); gal virš galvos kybojo represyvios administracijos kerštas, skelbiantis bedarbystės pavojų...

□ □ □

Mielas Kolega, negalvokime, kad panašūs antihumaniški poelgiai lydėjo tik tuos mokytojus, kurie darbavosi sovietmečio laukuose... Deja, - panašių situacijų ir šiandien – milijonai. Deja, daugeliu atvejų ne tik pasekmės, bet ir priežastys išliko tos pačios. Ir tai baugina. Baugina todėl, kad *pedagoginės visuomenės lygmenyje negali konstatuoti dvasinio tobulėjimo pastangų*. O kas kitas tokius nepaprastai reikšmingus ir sektinus pavyzdžius galėtų – ir privalėtų!- rodyti Tautai, jeigu ne Mokytojas?..

Taigi, sakau, gal stenkimės dabar, Mielai Kolegos, atsiprašyti savo buvusius ir esamus mokinius bei bendradarbius kol gyvi esame, kad po mirties nereikėtų klaidžioti mūsų sieloms... Kad netektų gailėtis... Juolab, kad Didžioji Pavasario šventė, papuošusi šių metų balandžio mėnesio kalendoriaus lapelius – puikus pretekstas tokiam Dvasiniam sielos atgimimui. (Beje, atsiprašau tų gerb. Kolegų, kurie ramia sąžine šioje vietoje gali ištarti: „visiškai nesijaučiu kaltas ir todėl neturiu dėl ko atsiprašinėti“. Vadinasi, šis „pamokantis atsitikimas“ adresuotas ne Jums... Nors, antra vertus, viena populiariausių bibliinių frazių skelbia: "Jei kas yra be nuodėmės – meskit į mane akmenį"...)

□ □ □

Artėjančių šv. Velykų proga nuoširdžiai atsiprašau buvusius (ypač 1957 – 1990 metų laikotarpio) mokinius ir studentus, kurių humanistinių ir krikščioniškų vertybinių orientacijų brandai mano pedagoginė veikla galėjo turėti neigiamos deformuojančios įtakos. (Apie priežastis būtų atskira kalba,- daugelis jų nebuvo „tipiškos“ aukščiau minėtojioms...) Jaučiuosi kaltas... Atleiskite...

Nuoširdžiai
Albertas

Atgal

Susipažinkite su „Sveikučiu“!

Apie mokyklėlę

Lolitos Navickienės nėščiujų ir kūdikių muzikinio sveikatinimo mokyklėlė „Sveikutis“ buvo įkurta 2003 metais Vilniaus Naujininkų poliklinikoje prof. habil. dr., tarptautinės mokslų akademijos (ITTAS) akademiko Alberto Piličiausko bei šios poliklinikos direktorės gydytojos Vilijos Kristinos Židonienės pastangomis. Ugdymo programa, paremta autoriniais metodais, užsienio bei asmenine patirtimi, buvo kuriama ne vienerius metus. Muzikos pamokėlės vedanti Lolita Navickienė turi beveik 20 metų pedagoginį darbo stažą, yra socialinių mokslų daktarė, docentė, muzikos mokytoja ekspertė, 2005 metais pelniusi garbingą „Metų mokytojos“ apdovanojimą.

Taigi, „Sveikučio“ pamokėlėse be pasaulio žymiausių K. Orfo, E. Ž. Dalkrozo, Š. Suzuki ir kitų muzikinio ugdymo koncepcijų naudojami ir autoriniai metodai – Emocinio imitavimo (autorė – L.Navickienė) ir Asmeninės prasmės (autorius – A.Piličiauskas), kurių dėka atsiveria galimybė pateikti specialias muzikinės veiklos užduotis, akcentuojančias teigiamų išgyvenimų svarbą. O juk džiaugsmo, švelnumo, pakilumo, ryžto ir panašių būsenų perteikimas muzikavimo metu teigiamai veikia programų dalyvių psichofizinę savijautą, padeda atsipalaiduoti ir užsimiršti. Pamėginkite, ir optimistinė būsena taps nuolatine Jūsų palydove!

Norime pasidžiaugti, kad muzikos mokytoja Lolita, „Sveikučio“ draugų patogumui, drauge su savo sūnumi Albertu, išleido knygutę nėštukėms ir tiems, kurie mėgsta dainuoti, „Būsimųjų mamų dainos“. Tad visi norintys jau gali ir namuose mokintis dainuoti lopšines, dienos daineles (knygelė turi du kompaktinius diskus), padedančias kūdikieliams nemaišyti dieneles su naktele ir smagiai leisti laiką.

Kontaktai: Muzikos mokytoja – Lolita Navickienė, mob. 8659 33041

„Sveikutyje“ laukiamos nėštukės ir būsimi tėčiai!

Sveikučio darbo patirtis rodo, kad **būsimos mamos dainavimas, specialių vokali- nių pratimų ir kvėpavimo technikos įsisavinimas, muzikavimas bei abiejų tėvų daly- vavimas nuotaikingoje muzikos pamokėlėje** turi didžiulės reikšmės:

- gimdymo sėkmei ir trukmei (moteris išmoksta diafragminio kvėpavimo, o tai labai svarbu gimdymo metu);
- būsimos mamytės dvasinei ir fizinei savijautai;
- būsimo mažylio sveikatai („Dienos dainelių“ ciklas padeda nepainioti dienos su nak- tim), jo intelektui, muzikalumui bei kūrybiškumui;
- laukiamo vaikelio emociniam ryšiui su tėvais;
- šeimos santarvei, savitarpio supratimui – **tėtis geriau supranta mamą ir išmoksta susidraugauti su kūdikėliu dar iki jo gimimo.**

Galime pasidžiaugti, kad „Sveikutis“ patvirtino daugelio šalių mokslinių tyrimų iš- vadas, todėl mūsų muzikinio sveikatinimo pamokėlėse dalyvaujančios nėštukės ne tik pradėjo geriau jaustis, bet ir pagimdė sveikus, drūtus ir gražius sveikučius☺.

Iki gimimo mūsų mokyklėlėje „muzikavę“ mažyliai ateina į šį pasaulį be komplikaci- jų, gerai išsivystę, sveiki, daug sparčiau vyksta jų psichofizinė bei socialinė raida ir pačios mamos juos ilgai maitina.

Apie nėštukų pamokėles

Muzikinės pamokėlės vyksta Vilniuje, Naujininkų poliklinikoje (Dariaus ir Girėno 18, priešais Naujininkų Maximą) bei Trakuose, naujo laisvalaikio ir pramogų centro „Trasalis“ SPA padalinio 216 kabinete. Taigi, viso keturis kartus per savaitę pasirink- tinai:

Naujininkų Poliklinikoje - pirmadieniais 13.00-15.00

trečiadieniais 10.00-12.00

Trakų „Trasalyje“ - antradieniais 12.00-14.00

šeštadieniais 09.00-11.00

Jūs paklausite, ar sugebėtumėte dalyvauti muzikiniuose užsiėmimuose, jei niekada nelankėte jokio su muzika susijusio būrelio, mokyklos ar neturite kišenėje Muzikos akademijos diplomo? ☺ Mes Jus galime nuraminti – visi šie pasiekimai nėra būtini, nes būsimo kūdikėlio lavinimo mechanizmas yra visai kitoks nei mums įprastas.

Taigi, nėščiąjų pamokėlėse svarbiausi yra ne moters muzikiniai duomenys, bet jos stropumas, pareiagingumas ir kasdienis darbas. Labai laukiami ir būsimi tėčiai. Juk atėjus dviese smagiau drauge muzikuoti ir jausti, kaip dar negimęs mažylis ima džiugiai spurdėti pajutęs vyriškos rankos šilumą (vaikelis, sulaukęs labai užimto tėčio prisilietimo, dažnai nutyla ir nuščiūva). Taip specialių pratimų bei užduočių dėka tėtis pradeda geriau suprasti mamą ir išmoksta susidraugauti su kūdikėliu dar iki jo gimimo.

Visa muzikavimo programa yra kiek panaši į auką savo būsimo mažylio labui. Kodėl į auką? Todėl, kad pradėję lankyti „Sveikučio“ programą būsimi tėveliai turės dalį savo asmeninio laiko skirti muzikai. Taigi, valios prireiks, tačiau juk visa tai bus skirta ne kažkam, o savo būsiamam sveikučiui ☺. Tad stengtis yra dėl ko. Tuo Jūs tapsite panašūs į kuriantį skulptorių, kuris ištisus mėnesius ar net metus aukoja savo laisvalaikį, atsisako ramaus gulėjimo ant patogios sofas...,- nes kuria šedevrą... Toks menininko dėmesys savo kūriniiui turėtų tapti panašiu į būsimų tėvelių muzikinio sveikatinimo pastangas, aukojantis dėl laukiamo mažylio – jo sveikatos, gabumų, būsimos karjeros.

Jūs klausiate, kodėl visa tai yra taip svarbu? Todėl, kad muzikos poveikis būsimam mažyliui yra toks didelis, jog muzikavimų nutraukimas ar nesistemiškumas savo nepanaudotomis galimybėmis yra panašus į mokslų metimą po... pirmos klasės... Tad jei nuspręsite lankytis mūsų mokyklėlėje, tai mėnesį - tiek prireiks minimum laiko perteikti būtiną programos informaciją, reikalingą tolesniam savarankiškam darbui, - Jūs turėsite draugauti su „Sveikučiu“, o vėliau - patys sistemingai dirbti. Žinoma, mes labai džiaugsimės, jei nuspręsite svečiuotis pas mus ilgiau (norinčios nėštukės gali lankyti užsiėmimus nuo dvilyktos nėštumo savaitės iki pat gimdymo).

„Vaikų dainos“

„Sveikutis“ kviečia

kelių ir keliolikos mėnesių mažylius drauge su tėveliais, seneliais, auklėmis patirti puikių akimirklų muzikuojant ir žaidžiant!

Norite, kad Jūsų vaikas jaustųsi laimingas, gerai vystytųsi, valgytų ir saldžiai miegotų? - Apsilankykite pas „Sveikutį!“! Mama ar tėtis nori kompensuoti nemigo naktis ir per valandėlę gauti poilsio ir jėgų eliksiro? - Te ateina jie į „Sveikutį!“

O kas, kaip ir kada „Sveikutyje“ vyksta?

Mažyliams skirtą programą „Vaikų dainos“ antradieniais ir šeštadieniais Trakuose, „Trasalyje“ bei trečiadieniais Vilniaus Naujininkų poliklinikoje gali lankyti įvairaus amžiaus sveikučiai:

1. „Marytės dainės“ dainuoti mokosi 3,5 - 9 mėn. kūdikėliai (trukmė 45 min.):
  - II-dieniais 10.00 Trakuose, „Trasalyje“, SPA, 216 kab.
  - I-dieniais 11.00, III-dieniais 12.00 Vilniuje, Naujininkų poliklinikoje.
2. „Bim-bam-bomo dainos“ skirtos vaikstantiems 10-18 mėn. ir šiek tiek vyresniems mažyliams (trukmė 1 val.):
  - II-dieniais 11.00, VI-dieniais 11.00 ir 12.00 Trakuose, „Trasalyje“, SPA, 216 kab.
  - I-dieniais 10.00 ir 12.00, III-dieniais 13.00 Vilniuje, Naujininkų poliklinikoje

Jūs, tikriausiai, domina, kaip vyksta mažutėlių mokymas? Juk jie dar nieko nesupranta ir mažai ką sugeba... Tai tiesa, tačiau žmogaus galimybės yra daug didesnės, negu kartais atrodo. Mokslininkai pastebėjo, kad vienintelis kūdikio organas – klausa yra tokia pati, kaip ir suaugusio žmogaus, tad muzikos garsai, kurių suvokime dalyvauja abu smegenų pusrutuliai, gali padėti lavinti mažylio suvokimą ir labai svarbių smegenų jungčių – sinapsių, lemiančių intelekto lygį, mąstymo, kalbėjimo greitį ir daugelį kitų reikšmingų dalykų, susidarymą. Juk daugeliui yra žinoma, kad kažkodėl muzikuojantiems vaikams geriau sekasi matematika ir kiti tikslieji mokslai. Tai ir yra smegenų lavinimo ir didesnių jų galimybių pasekmė, nes tolygiai veikiantys abu smegenų pusrutuliai garantuoja sėkmę ir tiksluosiuose, ir humanitariniuose moksluose.

Muzikos poveikis tiek negimusiam, tiek ir jau gimusiam mažyliui gali būti panašus į... koncertinės aparatūros pajungimo galimybes: jei mes turime gerą valdymo pultą (smegenis), kuris turi daug atvirų kanalų (smegenų jungčių), į kuriuos galime sujungti įvairių kolonėlių, elektrinių muzikos instrumentų ar audio aparatūros laidų, tai mes galime organizuoti didelę šventę, koncertą, renginį. Tačiau jei mūsų valdymo pultas kuklus?.. – Muzikinis kūdikių ugdymas sveikatinimas ir padeda formuoti didesnes intelekto, mąstymo, kalbos, kūrybiškumo galimybes.

Moksliniai tyrimai ir „Sveikučio“ patirtis rodo, kad ankstyvojo muzikinio ugdymo dėka mažyliai:

- geriau miega ir valgo;
- pradeda lengviau bendrauti, drąsiau jaučiasi vaikų ir suaugusių aplinkoje;
- ima lengviau koordinuoti judesius, sparčiau vystosi jų smulkioji motorika;
- greičiau pradeda kalbėti, vaikščioti;
- nuo mažens auga optimistais ir vunderkinderiukais☺

Taigi, anksčiau pradėtas lavinti vaikas geriau mokysis ir lengviau skinsis kelią į gyvenimą. „Sveikutis“ gali padėti įgyvendinti šį siekį! ☺

Mūsų pamokėlėse visi grojame būgnais, metalofonais, ksilofonais, dūdelėmis, barškučiais ir kitais rimtais☺ instrumentais.

Jūs tik ateikite, ir pakili nuotaika taps įprastine ir ilgalaikė Jūsų būseną!

Paskambinkite mums tel. 8659 33041

www.sveikutis.lt

Atgal